

Uzasadnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radziłów”

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.) organ opracowujący projekt dokumentu, może po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a projekt dokumentu dotyczy obszaru jednej gminy.

W związku z uchwałą nr L/383/2023 Rady Gminy Radziłów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz z uchwałą nr LI/387/2023 Rady Gminy Radziłów z dnia 20 lutego 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radziłów do roku 2030 niezbędnym staje się podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radziłów.

GPR jest opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania zgodnie z ustaleniami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r., poz. 458 ze zm.). GPR ma być dokumentem, który umożliwi i nada kierunek kompleksowej i skoordynowanej reakcji gminy na sytuację kryzysową w obszarach rewitalizacji już ustanowionych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni, środowiska i gospodarki.

Zgodnie z art. 48 ust. 7 ustawy o odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga uzasadnienia zawierającego wskazania uwarunkowań możliwości odstąpienia od strategicznej oceny, o których mowa w art. 49 te same ustawy. Poniżej przedstawiono argumenty dla takiego odstąpienia.

1. Charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47 ustawy w szczególności:

- a) **stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć**

Gminny Program Rewitalizacji jest strategicznym dokumentem, stworzonym w celu odnowy i rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnej społeczności.

Głównym celem programu jest eliminacja lub znaczne ograniczenie negatywnych zjawisk zidentyfikowanych na wyznaczonych obszarach rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji stanowi obszar sołectwa Radziłów oraz Słucz. Obszar rewitalizacji obejmuje przede wszystkim przestrzeń zamieszkałą (spójna zabudowa). Wyznaczony obszar ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy.

Tabela. Obszar rewitalizacji

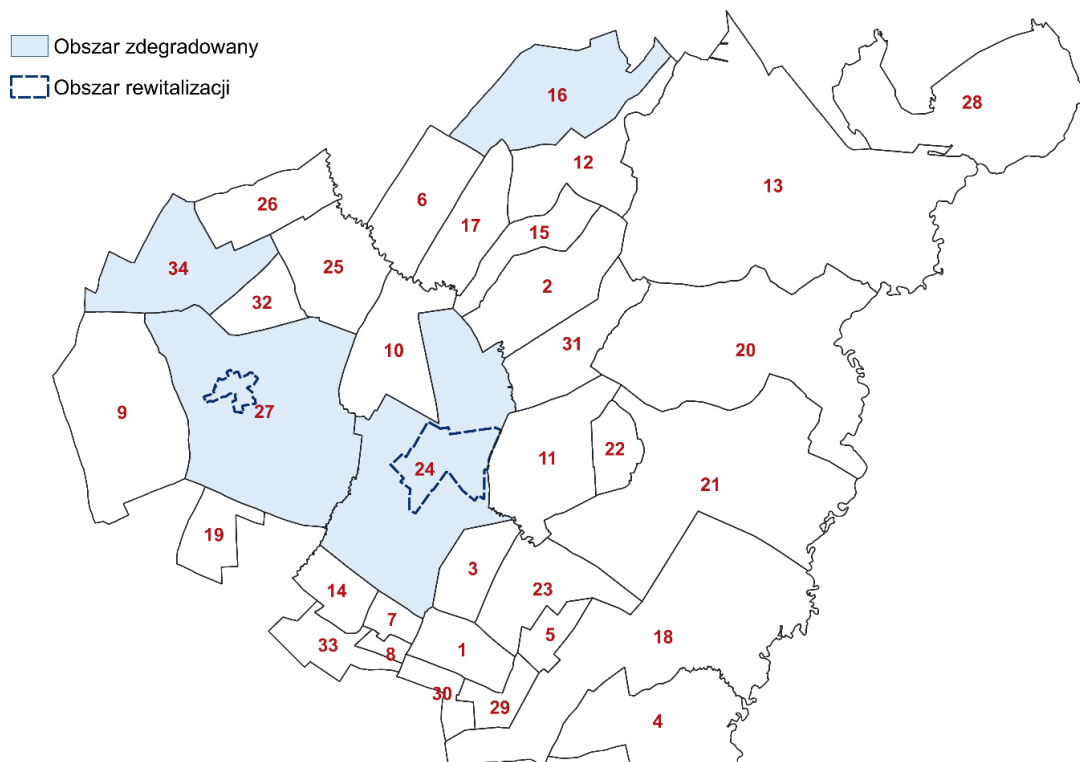
Jednostka referencyjna	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców (%)	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia (%)
Radziłów (spójna zabudowa)	1 000	20,87	238,75	1,20
Słucz (spójna zabudowa)	385	8,03	49,55	0,25
SUMA:	1 385	28,90	288,30	1,44

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji zamieszkały jest przez 1385 osób, co stanowi 28,90% mieszkańców gminy i zajmuje 288,30 ha, co stanowi 1,44% powierzchni gminy.

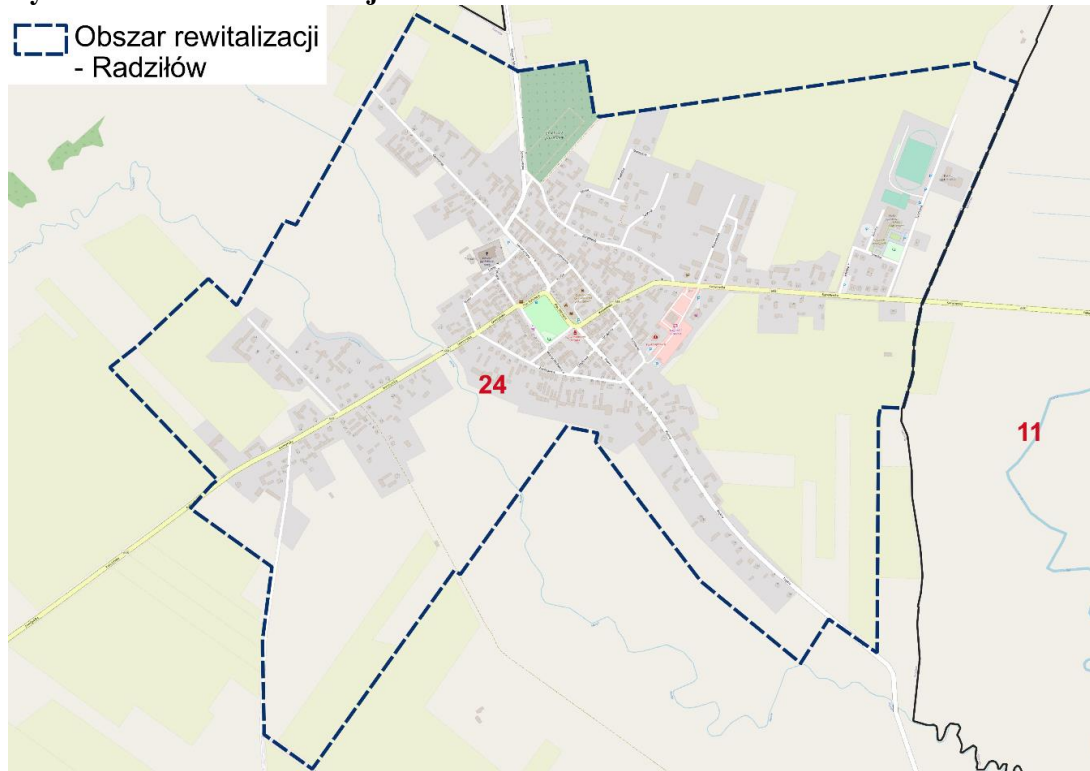
Obszar rewitalizacji na mapie:

Rysunek. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy

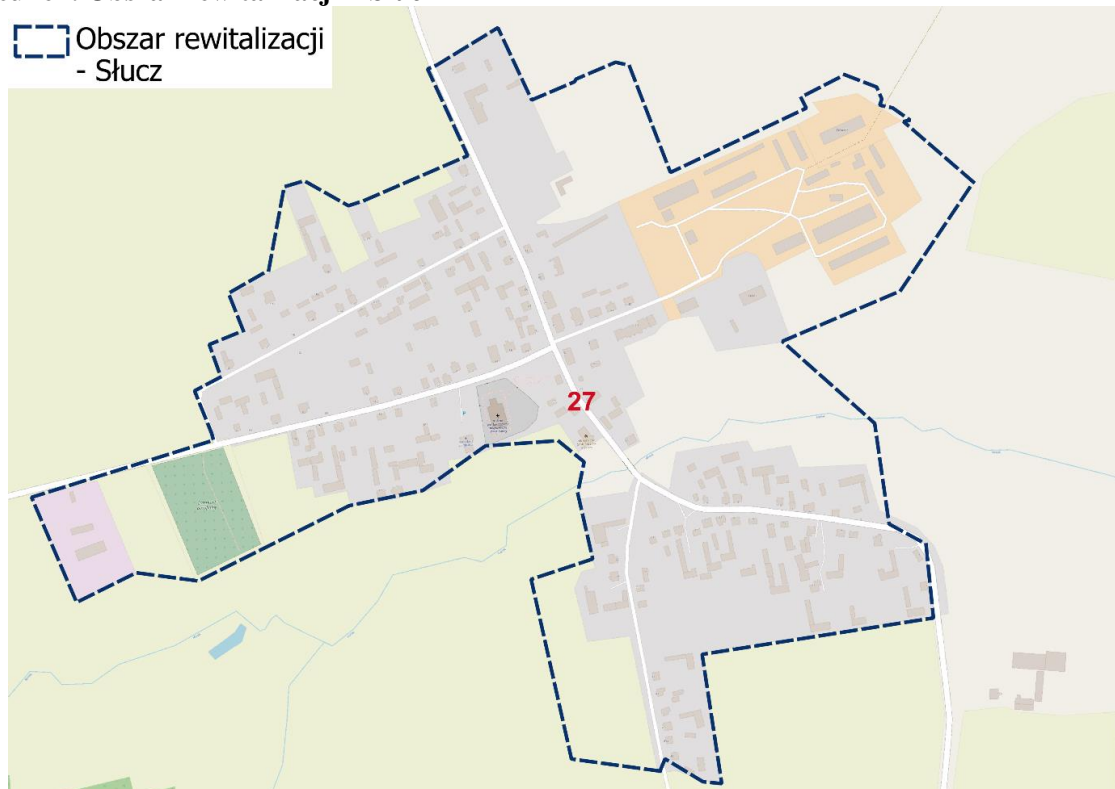
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Rysunek. Obszar rewitalizacji – Radziłów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Rysunek. Obszar rewitalizacji – Słucz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap.org

Przyjęte cele i kierunki działań są spójne zarówno wewnątrz z lokalnymi dokumentami planistycznymi, jak i zewnątrz z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym i krajowym. Dzięki temu działania rewitalizacyjne staną się integralną częścią szerszego kontekstu rozwoju społeczno-gospodarczego. Dążenie do osiągnięcia przyjętych celów obejmuje różnorodne działania, takie jak modernizacja infrastruktury, rewitalizacja przestrzeni publicznych, wsparcie przedsiębiorczości, ochrona dziedzictwa kulturowego i wiele innych. Całkowite wdrożenie celów i działań przyczyni się do stworzenia lepszego, bardziej atrakcyjnego i dynamicznego obszaru rewitalizacji, który spełni oczekiwania społeczności lokalnej i przyczyni się do jej długoterminowego rozwoju.

GRP jest dokumentem o średnim horyzoncie czasowym. Planowane działania będą wprowadzane etapowo do 2030 roku. W dokumencie wskazano przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające wpisujące się w założone kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Opisane w GPR inwestycje są w większości na etapie planowania i nie są jeszcze ustalone szczegółowe rozwiązania techniczne poszczególnych inwestycji.

Planowane inwestycje zapisane w GPR mają neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko.

Zaplanowane w ramach projektu GPR działania dotyczą dwóch podobszarów: Radziłowa oraz Słuczu, a skala tych przedsięwzięć ma oddziaływanie lokalne.

Tabela. Inwestycje podstawowe i uzupełniające

Projekty podstawowe				
Lp.	Nazwa projektu	Zasięg projektu	Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
1.	Program rozwoju społeczno-zawodowego	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
2.	Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
3.	Zajęcia rozwojowe dla dzieci - rozwijanie kompetencji kluczowych i językowych	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
4.	Rozwój usług zdrowotno-rehabilitacyjnych	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
5.	Stworzenie Centrum Opieki Zdrowotnej	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
6.	Aktywny Radziłów: Tworzenie ośrodka kultury i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
7.	Odnowa Centrum Radziłowa	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
8.	Odnowa przestrzeni publicznej w Słuczu	Obszar rewitalizacji: Słucz	NIE	NIE
9.	Modernizacji kompleksu turystyczno-rekreacyjnego w Radziłowie	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE

10.	Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła, montaż OZE oraz magazynów energii w budynkach mieszkalnych	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
11.	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Radziłowie	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
12.	Poprawa i ochrona obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
13.	Rozwój zielonej infrastruktury oraz racjonalna gospodarka wodna	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
14.	Zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury wodno-ściekowej	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
15.	Transformacja szkoły podstawowej w Słuczu	Obszar rewitalizacji: Słucz	NIE	NIE

Projekty Uzupełniające				
Lp.	Nazwa projektu	Zasięg projektu	Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
1.	Zagospodarowanie terenu oraz wykonanie bezpiecznego dojazdu do rzeki Matlak	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
2.	Rozwój i wsparcie dla najmłodszych: Żłobek w Radziłowie	Obszar rewitalizacji: Radziłów	NIE	NIE
3.	Usuwanie oraz zagospodarowanie azbestu	Obszar rewitalizacji: Radziłów, Słucz	NIE	NIE
4.	Zagospodarowanie przestrzeni za świetlicą w Słuczu	Obszar rewitalizacji: Słucz	NIE	NIE

Żadne z działań ujętych w projekcie GPR nie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

Żadne też działanie spośród planowanej pełnej listy działań nie należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

Dla projektu nr 6 Aktywny Radziłów: Tworzenie ośrodka kultury i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych, została sporządzona dokumentacja projektowa, z której wynika, iż przewidywana inwestycja nie będzie miała ujemnego wpływu na środowisko naturalne.

Projekt 8. Odnowa przestrzeni publicznej w Słuczu, na terenie, na którym planuje się inwestycję obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Radziłów nr XXXV/208/2009 z dnia 28 sierpnia 2009 r., w którym zostały ustalone wymagania w zakresie ochrony środowiska.

W trakcie opracowywania GPR nie są dostępne wszystkie szczegółowe projekty ani rozwiązania dotyczące poszczególnych działań, co uniemożliwia określenie w tym momencie szczegółowego wpływu projektu na środowisko.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Radziłów jest powiązany z wieloma dokumentami planistycznymi i strategicznymi m.in. z:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.
- Strategia Rozwoju Gminy Radziłów do roku 2030.

Przeprowadzona w GPR analiza dokumentów strategicznych wykazała, iż cele i zadania ujęte w projekcie dokumentu są spójne z celami i kierunkami przyjętymi w tych dokumentach. Stwierdzono również, że projekt zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Projekt GPR podejmując problematykę krajową i unijną: klimatyczną, gospodarki odpadami, rozwoju zrównoważonego. W ramach dokumentu zaplanowano szereg działań dotyczących przeciwdziałania zmianom i walki ze zmianami klimatu.

Działania zapisane w GPR wpłyną na poprawę stanu środowiska m.in. wymianę starych systemów grzewczych, rozwój OZE, zwiększenie terenów zielonych oraz rozwój sieci infrastruktury sanitarnej. Pozytywne oddziaływanie na klimat będzie wynikać przede wszystkim z ograniczenia emisji pochodzących z budynków prywatnych w wyniku modernizacji starych systemów grzewczych oraz rozwój odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo projekt GPR zakłada też działania związane z doskonaleniem systemu gospodarki odpadami.

Powyższe wskazuje, iż projekt Strategii i zaplanowane działania wpisują się wprost w krajową i unijną politykę klimatyczną. Działania dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego uwzględniają aspekt środowiskowy, związany ze zrównoważonym rozwojem.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Zgodnie z oceną roczną poziomu substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2020r. emisja niska jest jednym z głównych problemów w dotrzymaniu norm jakości powietrza.

Strategia zakłada wsparcie i promocję odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach prywatnych oraz wsparcie i promocję wymiany źródeł ogrzewania w gospodarstwach domowych. Wyżej wymienione działania pozytywnie wpłyną na jakość powietrza.

2. Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

„Gminny Program Rewitalizacji Gminy Radziłów” to plan działania wyznaczający strategiczne cele rozwoju dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji w perspektywie kolejnych lat. Działania uwzględniają aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy. Oddziaływania wynikające ze GPR będą ograniczone do terenu gminy Radziłów (wszystkie planowane działania będą realizowane w miejscowościach Radziłów oraz Słucz). Oddziaływanie można określić, jako pośrednie, okresowe i odwracalne.

Potencjalne oddziaływania negatywne mogą wystąpić wyłącznie na etapie realizacji niektórych inwestycji (np. prace budowlane), jednak będą one miały charakter krótkotrwały. Zasięg oddziaływania będzie miejscowy lub lokalny, skala oddziaływania będzie niewielka. Potencjalnie, etap prowadzenia niektórych robót budowlanych może być związany z krótkotrwale występującą emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów.

Na etapie eksploatacji planowanych do realizacji przedsięwzięć nie będzie negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska naturalnego. Zdecydowana większość planowanych inwestycji będzie realizowana na obszarach w znacznym stopniu przekształconych przez działalność człowieka. Ich głównym założeniem jest zmniejszenie lub eliminacja negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne. Oddziaływania wynikające z programu będą ograniczone do terenu gminy.

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska jest niewielkie.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Gmina Radziłów to gmina wiejska, położona w południowej części powiatu grajewskiego, w województwie podlaskim. Wymienione w GPR inwestycje, nie będą miały żadnego wpływu na państwa sąsiadujące. Inwestycje realizowane będą w obrębie gminy Radziłów. W ramach realizacji ustaleń „GPR” nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Przewidziane w dokumencie działania oraz ich skutki w postaci oddziaływania na środowisko nie będą niosły ze sobą wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Kierunki działań nie przewidują takich działań, które mogłyby się przyczynić do pogorszenia stanu środowiska oraz wystąpienia ryzyka dla zdrowia. Można raczej mówić o poprawie stanu jakości środowiska naturalnego, co może przełożyć się na polepszenie jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu:

Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizacji założeń GPR na obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwych na oddziaływania. Zakres realizowanych inwestycji na obszarze objętym ochroną konserwatora zabytków przed realizacją zostanie uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Dużą część gminy zajmuje Biebrzański Park Narodowy. Został on utworzony w 1993 r i jest największym parkiem narodowym w Polsce, zajmuje 59 223 ha powierzchni. Obszary leśne w Parku zajmują 15547 ha, grunty rolne - 18182 ha, a nieużytki - Bagna Biebrzańskie, (najbardziej cenne przyrodniczo ekosystemy) - 25494 ha. Biebrzański Park Narodowy chroni rozległe i prawie niezmienione dolinowe torfowiska z unikalną różnorodnością gatunków roślin, ptaków i innych zwierząt oraz naturalnych ekosystemów. Dolina Biebrzy jest bardzo ważnym miejscem gniazdowania, żerowania i odpoczynku dla ptactwa wodno-błotnego, toteż w roku 1995 została wpisana na listę siedlisk konwencji dot. obszarów mokradłowych o międzynarodowym znaczeniu, zwłaszcza jako środowiska życia ptactwa wodno-błotnego. BPN jest na liście Konwencji Ramsarskiej.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska oraz Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina Biebrzy w zasadniczej części pokrywa się z obszarem Biebrzańskiego Parku Narodowego i obszarem jego otuliny. Różnica w przebiegu granic tych obszarów polega na wyłączeniu z Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Biebrzańska części terenów zabudowanych w miejscowości Klimaszewnica. Na terenie gminy Radziłów Obszar Specjalnej Ochrony zajmuje powierzchnię 8 381, 8 ha, co stanowi 42% ogólnej powierzchni gminy.

Na terenie gminy WIOŚ nie prowadził pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz nie występują przekroczenia poziomu hałasu.

Charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem sprawiają, że realizacja postanowień

dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania wynikające ze GPR będą miały pozytywne skutki dla środowiska.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Skutki wcielenia w życie „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radziłów” nie wpłyną negatywnie na formy ochrony przyrody.

Obszar objęty rewitalizacją koncentruje się głównie na zabudowanej przestrzeni miejscowości Radziłów i Słucz. Na obszarze objętym rewitalizacją nie występują formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Wójt Gminy Radziłów

Krzysztof Milewski